

EL 9 NOU

A hores d'ara, la Ponència d'Energies Renovables, un òrgan del Departament de Territori i Sostenibilitat, tramita cinc sol·licituds de parcs fotovoltaics que afectarien les Franqueses, la Garriga, Cànoves i Samalús, Cardedeu, Llinars, Sant Antoni i Santa Agnès, a la Roca. Els projectes implicarien 98 hectàrees ocupades per plaques solars, l'equivalent a 98 camps de futbol. La ponència encara no s'ha pronunciat, però a sobre de la taula té la decisió de tirar endavant o no prop de 3.600 megawatts d'energia verda.

Que cal un canvi energètic

Projectes solars ambiciosos des dels ajuntaments

radical per tractar de corregir el canvi climàtic és inqüestionable, l'únic dubte és si s'arribarà a temps de corregir alguna cosa. I que l'energia solar ha de guanyar un pes clau, també. S'és prou conscient, però, del que representa a curt termini i de les seqüeles que pot deixar en una comarca com la del Vallès Oriental? Per situar els termes del debat un parell de dades: la

meitat de l'energia que es fa servir a Catalunya prové dels tres reactors nuclears d'Ascó i Vandellós. I, en segon lloc, una ciutat com Granollers, d'una mica més de 61.000 habitants, necessitaria 1.562 hectàrees de plaques solars per ser autosuficient, perquè l'energia que consumeix fos verda, sense impacte al medi ambient. És evident, doncs, que les 98 hectàrees en estudi

no són res més que una gota a l'oceà, fins i tot des d'un punt de vista local.

Ara bé, la necessitat d'energia solar és una patent de cors per trasbalsar el territori? Definitivament, no. El Vallès Oriental ha estat castigada històricament per l'ocupació de vies de transport, polígons industrials i zones residencials. El nombre de pagesos i ramaders

continua reduint-se fins a la mínima expressió, per la qual cosa és sensat el que han fet alguns ajuntaments d'informar desfavorablement aquests parcs fotovoltaics si vol dir perdre sòl rural. És clar que la comarca necessita energia verda, però també ho és que no pot perdre més pagesos. Per desfer aquest nus gordià, cal demanar als ajuntaments alternatives per als promotors i això vol dir posar a disposició hectàrees per a plaques solars a teulades, mitgeres verticals i àrees de sòl industrial sense ús. Ja no n'hi ha prou amb escadusseres experiències pilot, ara calen projectes concrets i, a ben segur, ambiciosos.

Parcs solars al costat de casa

Neus Casajuana

Revo Prosperitat Sostenible

Cardedeu Vital

neus.casajuana@revoproper.com

Darrerament ens arriben notícies sobre diverses sol·licituds d'instal·lacions fotovoltaïques en zones del Vallès Oriental: les Franqueses, Sant Antoni, Cardedeu, etc. i també notícies que alguns ajuntaments, com el de Cardedeu, han fet informes negatius al·legant raons ambientals, arqueològiques, culturals, etc. En general, aquest tipus d'instal·lacions no són benvingudes per la gent dels pobles perquè tothom prefereix tenir a prop de casa un camp verd que un sembrat de plaques negres. A les instal·lacions d'energies renovables els passa com a la resta d'infraestructures; són necessàries, però ningú no les vol a prop de casa, a excepció d'aquells que hi surten guanyant, que en són dos: l'inversor i el propietari dels terrenys.

El cas és que cada vegada en som més els que estem convençuts de la necessitat urgent d'iniciar la transició cap a les renovables per posar fre al canvi climàtic. Els experts ja fa temps que alerten que només ens queden 10 anys per fer la transformació energètica si volem que la temperatura del planeta no superi els 2 graus centígrads fatídics. Deu anys són molt pocs per capgirar el model i això significa que aquesta urgència està afectant ja en tots els àmbits, des de les administracions a les quals els arriba l'allau de peticions sense tenir a punt els mitjans humans o els instruments de valoració i planificació que caldrien per prendre les decisions a temps i ben informades, fins a la cursa que s'ha iniciat ja entre els inversors que veuen en les renovables un sector prou madur per assegurar uns rendiments econòmics i saben, a més, que la urgència els va a favor seu a l'hora de reduir els impediments legals.

Amb aquest brou de cultiu i preveient la invasió massiva de renovables en els pròxims anys, s'estan organitzant ja arreu les veus contràries a les noves instal·lacions amb una artilleria d'arguments: la defensa ambiental, paisatgística, cultural o de justícia. Per què les regions més despoblades, que són les que menys energia necessiten, han de ser les que carreguin amb aquestes infraestructures que destrossen el paisatge i que són un perjudici per a la majoria d'habitants de la zona? Per què no carreguen amb elles les zones més industrialitzades, que són les que consumiran tota l'energia produïda? Altres diuen que, si s'aprofitessin totes les teulades i els espais ja degradats i propers a les infraestructures ja existents, no caldria ocupar més espais

La transició energètica contra el canvi climàtic la farem o ens la faran. Prenguem doncs la iniciativa abans no sigui massa tard

verges. També afloren les crítiques de fons sobre el nostre model de consum impossible en un món de recursos limitats.

Sí, tots aquests arguments són vàlids i cal tenir-los molt en compte; s'han d'aprofitar totes les teulades i tots els espais que ja tenen infraestructures al damunt abans de colonitzar-ne de nous i, per descomptat, que hem de reduir la nostra despesa energètica insostenible. Cal que les zones urbanes i industrials es facin càrrec dels problemes que crea la seva demanda energètica, però totes aquestes actuacions no impediran l'aparició de les noves infraestructures, perquè estem tan i tan lluny de l'objectiu d'emissions zero que, ens agradi o no,

hauré d'acceptar-les si volem ser coherents.

Arribats a aquest punt, ens caldria assumir que en nom de la justícia, tots els ciutadans hauríem d'implicar-nos en el canvi de model. Tan cert és que els parcs eòlics només poden instal·lar-se on hi ha vent, com que a tots els pobles arriba la llum del sol. Seria de justícia, per tant, que tots els municipis tinguessin reserves de sòl per instal·lar-hi renovables, de la mateixa manera que es preveuen reserves de sòl per a terrenys industrials o per als serveis. Caldria estudiar les fórmules per aconseguir el menor impacte negatiu possible, però també el més gran benefici per a tots. Les instal·lacions de renovables tenen una característica que no tenen les altres, i és que la llum del sol és gratuïta i arriba a tothom. Això permet que les instal·lacions puguin ser descentralitzades i, per tant, que les inversions de capital puguin realitzar-se de forma molt repartida. Molts ciutadans podríem convertir-nos en petits inversors si ens oferissin la possibilitat de ser-ho. Ja hi ha experiències d'inversions participatives que poden fer-nos de guia.

Per què no demanem als ajuntaments que en lloc de reaccionar per no ser atropellats pels esdeveniments, prenguin posicions proactives davant de la transició energètica urgent que ens cal? Està bé que ens defensin de possibles instal·lacions desproporcionades que malmeten grans extensions de sòl que també necessitem per a la nostra alimentació o que ens degraden el paisatge, però encara estaria més bé si els nostres Ajuntaments fossin proactius davant del repte que suposa el canvi de model: els proposem que liderin aquest procés de transició energètica, que destinin una part del sòl a aquest objectiu i que planifiquin les zones òptimes per aquest tipus d'instal·lacions. Els proposem que liderin i promoguin la inversió col·lectiva en comptes de la posició passiva i reactiva que ara mateix predomina. El model descentralitzat de generació i consum energètic és el que millor s'ajusta a les característiques de les energies renovables. És a les nostres mans que això sigui una realitat. Aquest canvi de model no només és teòricament possible, sinó que les lleis que provenen d'Europa ens el faciliten. L'organització de la generació i el consum energètic de forma col·lectiva està ja prevista legalment en la figura de les *comunitats energètiques* en les quals els ciutadans poden ser alhora propietaris i consumidors de l'energia que produeixen, i abaratir així les factures de l'electricitat i alhora augmentar l'eficiència i l'estalvi energètic. Això és el que es coneix per processos *win/win*. Hi guanyem tots.

Com ja diuen arreu, la transició energètica la farem o ens la faran. Prenguem, doncs, la iniciativa abans no sigui massa tard.